אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 991

עורך
הרב עוזיאל אדרי

פרשת השבוע
בראשית

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

דבר העורך

תוכנית השנה בשבת בראשית

'אשר ברא אלוקים לעשות', מדייק **רבי אריה לייב מווישניצה** זיע"א פסוק זה נאמר אחרי בריאת האדם, כי כל בעלי החיים נבראו כפי תכליתם, ואילו האדם נדרש 'לעשות' מלשון 'לתקן', כלומר להשלים את עצמו. שנה אחת **רבי חיים מצאנז** זיע"א בשבת בראשית עמד קודם הקידוש והיה אחוז שרעפים. לאחר מכן אמר הסוחר ביריד חוטף מכל הבא ליד וקונה כל סחורה שהוא ירוויח ממנה. ואין לו פנאי לחשב כמה ירוויח. רק אחר כך, בשובו לביתו, הוא מתיישב לחשב ולתכנן את המשך המסחר. גם חודש תשרי הוא בבחינת יריד, עם הרבה 'סחורה' סליחות, תפילות, שופר, עשרת ימי תשובה, יום כיפור, סוכה, ארבעת המינים, הושענות, שמחת תורה. בחגים עצמם אין זמן לחשב, אבל בשבת בראשית הגיע הזמן לחשב את תוכנית המשך השנה.

בברכת שבת שלום ומבורך
הרב עוזיאל אדרי
רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א' כח' תשרי (23.10.22)	יום ב' (24.10.22)	יום ג' (25.10.22)	יום ד' (26.10.22)	יום ה' (27.10.22)	יום ו' (28.10.22)	שבת קדש (29.10.22)
עלות השחר	5:39	5:39	5:40	5:41	5:42	5:43	5:44
זמן טלית ותפילין	5:45	5:45	5:46	5:47	5:48	5:49	5:50
זריחה - הנץ החמה	6:52	6:53	6:53	6:54	6:55	6:56	6:57
סו"ז ק"ש לדעת מג"א	9:02	9:02	9:02	9:03	9:03	9:03	9:04
סו"ז ק"ש לתמצא והגר"א	9:35	9:36	9:36	9:36	9:37	9:37	9:37
סו"ז ברכות ק"ש	10:32	10:32	10:32	10:32	10:32	10:33	10:33
חצות יום ולילה	12:25	12:25	12:25	12:25	12:25	12:25	12:25
מנחה גדולה	12:56	12:56	12:56	12:56	12:56	12:56	12:55
פלג המנחה	17:06	17:06	17:05	17:04	17:03	17:02	17:01
שקיעה	18:03	18:02	18:01	18:00	17:59	17:58	17:57
צאת הכוכבים	18:16	18:15	18:14	18:13	18:13	18:12	18:11

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	בראשית
הפטרה:	כה אמר
כניסת השבת:	17:45
יציאת השבת:	18:35
רבנו תם:	19:13

"שבת מברכין"

המולד יום שלישי שעה 10:44 ו-7 חלקים.
ראש חודש מרחשון בימים שלישי ורביעי הבע"ט.

דבר רב העיר שליט"א

מצא אשה - מצא טוב

זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאָם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא
אֶת שְׁמָם אָדָם בְּיוֹם הִבָּרְאָם
(בראשית ה, ב)

כל אדם שאין לו אשה, אינו נקרא אדם, שנאמר זכר ונקבה בראם... ויקרא את שמם אדם.
(יבמות סב, ב)

שלמה המלך ע"ה ראה באשה את מקור כל הטוב, עד שקם ודרש 'מצא אשה מצא טוב' (משלי יח, כב). ואכן גמ' ערוכה היא לפנינו (יבמות סב, ב): 'א"ר חנילאי כל אדם שאין לו אשה, שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא טובה וכו' במערבא אמרי בלא תורה בלא חומה'... וגדולה מזו הוסיף שם רבי אליעזר (סג, א): 'כל אדם שאין לו אשה, אינו נקרא אדם, שנאמר זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם'. ובמדרש (בראשית רבה יז, ב) הוסיפו על כל אלו גם 'בלא שמחה בלא כפרה בלא שלום בלא חיים', עי"ש. ואם לא די בזה הרי שבזוה"ק הוסיפו 'בלא יראה בלא ענוה בלא חסד', עי"ש. הנה כי כן מפורש, שהאשה היא מקור הברכה של האדם בכל דבר וענין – הן ברוחניות והן בגשמיות, ולא עוד אלא שבלעדיה אינו בכלל אדם וגם אינו נמנה בין החיים! **[והנה הטור בפתח ספרו אבן העזר העתיק ברייתא זו, אך הוסיף בה גם 'בלא דירה'. ותמה עליו הבית יוסף 'ורבינו כתב בלא דירה במקום בלא שמחה ולא ידעתי טעמו', עי"ש. ועיין במפרשי הטור מ"ש ליישב בזה. ובדרך מליצה אמרתי, הרי הטור היה מבני אחינו האשכנזים אשר לפי הנהוג אצלם היום חתן טוב דורש דירה כתנאי לשידוך, ולכן אמר כל השרוי בלא אשה נמצא ששרוי הוא בלא 'דירה'. אך הב"י היה מאחינו הספרדים אשר לא נשמע כדבר הזה במקומותיהם, ועל כן תמה 'לא ידעתי טעמו']**. ולכן בצדק קבע שלמה בחכמתו 'מצא אשה – מצא טוב'. אך מה נעשה שהוא עצמו כתב (קהלת ז, כו) 'ומוצא אני מר ממות את האשה', וזה סתירה גמורה הן לדברי עצמו והן לדברי כל המאמרים הנ"ל. וכבר עמדו בזה הדרשנים, וכל אחד ביאר תעלומה זו כיד ה' הטובה עליו.

ומקדמא דנא שמעתי בזה פירוש מפורסם, דהכתוב במשלי מדבר בשתי מציאות 'מצא' אשה 'מצא' טוב. והיינו כשהמציאה היא הדדית – שכל אחד רואה במעלת השני ולא בחסרונו עד שהם רואים זה בזה את מציאת חייהם, הרי שזהו המתכון לחיי נישואין מאושרים לאורך ימים. ברם אם המציאה היא חד סטרית – 'ומוצא אני', כלומר המציאה היא רק של הבעל אך האשה אינה רואה בבעלה את מציאת חייה (או להיפך), זהו המתכון להרס וחורבן הבית – 'ומוצא אני מר ממות את האשה'.

ואמרתי להטעים פירוש זה, במדרש אגדה ששמעתי מקדמא דנא אודות בניית ביהמ"ק. דהנה מקדש שלמה נבנה ע"י מאות אלפי פועלים! כמבואר בכתובים (מלכים א – ה, כט-ל): 'ויהי לשלמה שבעים אלף נושאי סבל ושמונים אלף חוצב בהר, לבד משרי הנצבים לשלמה אשר על המלאכה שלושת אלפים ושלוש מאות הרודים בעם העושים במלאכה'. הרי לפנינו מאה וחמישים אלף רק לחציבת האבנים והובלתם, ונוסף עליהם שלושת אלפים ושלוש מאות מנהלי עבודה אשר בוודאי היו אלפים רבים תחת פיקודם. והנה כאשר ישב שלמה על כסא מלכותו לפקח על גמר המלאכה של הבית הגדול והקדוש, שמע זוג יונים אשר ישבו לבטח בקינם הקטן ואמר הזכר לנקבה: 'הידעת יונתי תמתי שיכול אני לסתור את כל הבית הזה במחי כף אחת', ושלמה אשר כידוע הבין גם את שפת העופות, נדהם לשמע דברי ההתרברבות הללו, זימן מיד את היונה 'הגיבורי' וגער בו: כיצד יש בכוחך הדל לסתור בניין כה גדול. השיב לו היונה, 'אדוני המלך הלא מובן מאליו שאין בדברי כלום זולת הרושם אותו הנני מבקש להרשים את זוגתי היחידה'. הבין המלך את כוונתו ושחררו. וכשהגיע היונה לקינו שאלה אותו זוגתו בחרדה, 'מה המלך הטיח בך'. השיב לה, 'אל תשאלי כמה הוא התחנן בפני שלא אהרוס את ביתו'... ואכן יש באגדה זו כדי לרמוז על יסוד היסודות של בנין הבית, והוא שאפילו בית גדול וקדוש ככל שיהיה כדוגמת בית המקדש, יכול חלילה לקרוס תחתיו אם לא יהא מושתת על יסודות של אהבה ואחוה והערכה הדדית. והוא שאמרו 'ולא יבנה אלא באהבת חינם'!

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

אורות הפרשה

היצר הרע טוב מאוד

'וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד' (א, לד), כתב **במדרש רבה** 'טוב' זה יצר הטוב, 'טוב מאוד' זה יצר הרע. וכי יצר הרע טוב מאוד, אלא שאילולי יצר הרע, לא בנה אדם בית ולא נשא אישה, ולא הוליד, ולא נשא ונתן.

להסתפק בטוב

'וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד' (א, לד), כתב **במדרש רבה** 'טוב' זה מלאך חיים, 'מאוד' זה מלאך המוות. מבאר **המגיד מדובנה** אם אדם נוטל מכל דבר רק את הנחוץ לו באמת, הרי זה טוב 'מלאך חיים', אבל אם אין לו שובעה והוא רודף ומחפש בכל דבר את ה'טוב מאוד', ולעולם אינו מסתפק במה שיש לו, הרי זה 'מלאך המוות', המקצר את ימיו וממררם.

שורש הרע הוא טוב

'וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד' (א, לד), מבאר **בעל התניא** זיע"א כשם שהאדם, בסיימו לעשות כלי או לבנות בית על פי רצונו, הוא מתענג, ומתגלה בו העונג שרצה לראות בעשייה זו, כך גם למעלה, עם גמר ההתהוות כפי שגזרה חוכמתו יתברך, נמשך ומתגלה התענוג העליון. התורה מביעה זאת באומרה 'וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד'.

בשבת כלו הצמצומים

'ויכל אלוקים ביום השביעי' (ב, ב), מבאר **בעל התניא** זיע"א בכל ששת ימי בראשית נזכר שם 'אלוקים' בלבד, שהוא מידת הדין והצמצום. אך ביום השבת, שאז יש התגלות מידת הרחמים והחסדים של שם "הוי"ה", נאמר "ויכל אלוקים". כלומר, כלתה בחינת ומדרגת הצמצום של שם אלוקים, ונתגלה החסד של שם "הוי"ה".

הפכו להיות נפרדים

'ותיפקחנה עיני שניהם וידעו כי ערומים הם' (ג, ז), מבאר **רבי שמחה בונם מפרשיסחה** זיע"א היה צריך לומר 'עיניהם'. אלא שאחרי שאכלו מעץ הדעת נפקחו עיניהם לראות שהם שניים, נפרדים זה מזה.

הגאווה מקור העצבות

'על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך' (ג, יד), אומר הרבי **הריי"צ** הנחש בטבעו שרוי תמיד בעצבות. ולכאורה, מה חסר לו ואילו דאגות יש לו, אפילו דאגה למזונות אין לו, שכן עפר יש בכל מקום. אלא שהתכונה המאפיינת את 'הנחש הקדמוני' היא 'הרגשת עצמו'. לכן הוא שרוי בעצבות תמידית, כי 'הרגשת עצמו' היא סיבת העצבות.

מידה כנגד מידה

'על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך' (ג, יד), מבאר **ה'באר מים חיים'** למה ניתן לנחש העונש הזה דווקא, מפני שהוא היה הראשון בעולם שהשתמש בשקר, וייחס להקב"ה דברים שלא אמרם שאסור לנגוע בעץ, ושקר אין לו רגליים. לכן נענש במידה כנגד מידה ונתקלל שלא יהיו לו רגליים.

מגאווה לענווה

'הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב' (ג, טו), מבאר **ה'עיטורי תורה'** היצר הרע, הנחש הקדמוני, לוכד את האדם בפיתוי להיות ראש. הוא משריש גאווה בליבו להרים ראש. העצה היא 'ואתה תשופנו עקב' להכריעו על ידי מידת ה'עקב' ענווה, יראת ה'.

תשובה לטענת הנחש

'הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב' (ג, טו), מבאר **רבי משה יחיאל מאוז'רוב** זיע"א כאשר הנחש מסית את האדם ומנסה לשכנעו שהוא חסר ערך, 'עקבי', וממילא אין משמעות לחטאיו, כי אז 'הוא ישופך ראש' תשובתו תהיה שבעצם בני ישראל הם ברום המעלה 'ראש'.

ניקה מהאותיות האחרונות

'והנחש היה ערום' (ג, א), מבאר **ה'לקוטי לוי יצחק'** הנחש, המסמל את כוחות הקליפה, יכול לקבל יניקה רק מהאותיות האחרונות של שם "הוי"ה" האותיות ו-ה, ולא מהאותיות הראשונות, י-ה. זהו 'והנחש' - "ו-ה נחש".

אורות הכשרות

ובזה יאירו דברי התלמוד (ברכות ח, א) אודות מנהג בני מערבא שהיו שואלין את החתן מיד לאחר הנישואין 'מצא או מוצא', כלומר האם זכית באשה אשר נאמר עליה 'מצא אשה מצא טוב' או חלילה 'מוצא אני מר ממות את האשה'. וכבר תמהו כל המפרשים על פשר שאלה מוזרה זו אשר חלילה מזמינה דיבור לשון הרע, ועיין בחפץ חיים (שמירת הלשון כלל א הלכה יח) מ"ש ליישב תמיהה זו. וביותר יפלא, וכי היאך יוכל החתן להכיר כבר בראשית נישואיו את מעלת זוגתו, והלא מן הראוי היה לשאול שאלה זו לאחר פרק זמן ארוך יותר. ברם לדברינו יובן היטב, שכן אין זו חלילה שאלה של סקרנות המזמינה תשובה על טיב הכלה, אלא יש כאן הוראה והדרכה לחתן בראשית דרכו, דע לך חתן שבידך המפתח להנהיג את ביתך בדרך של אחדות ואהבה הדדית המובילה ליעד הנכסף של 'השראת השכינה'!

בברכת שבת שלום ומבורך

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

התודה והברכה

היינו מביעים את הערכתנו הרבה לנוכח ציבור ההטוגים אשר נהר בהטוניו לקיים מצוות "הקבלת פני רבו ברגל"

לכבוד מורינו ורבינו המאיר את דרכינו
כב' המרא דאתרא הגאון הגדול

רבי יהודה דרעי שליט"א
הרב הראשי וראב"ד באר- שבע
וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

בעשרות אירועי שמחת בית השואבה והקפות שניות שהתקיימו השנה בכל רחבי העיר ובכך ביטאו את גודל אהבתם והערכתם לכל מפעליו הכבירים של כבוד מורינו ורבינו שליט"א הפועל במסירות נפש של ממש המעוררת השתאות לביצור חומות הדת, השבת והכשרות, והפצת תורה לאלפים ולרבבות בכל רחבי העיר, חרף כל המכשולים הניצבים בדרכו.

ומכאן התודה והברכה לרבני השכונות, אישי הציבור, רבני וגבאי בתי הכנסת, אשר פעלו במלוא כוחם ומרצם להצלחה המדהימה של האירועים שהתקיימו בכל המוקדים המרכזיים בעיר, וזכו לקדש שם שמים ברבים והרמת כבודה של תורה בעירינו הק'.

והתודה והברכה לממונה המועצה הדתית מר שוקי דמרי הי"ו אשר טרח ודאג והשקיע כדי שהאירועים יתקיימו בכבוד ובפאר כיאה לכבודה של תורה.

ולכבוד כב' מורינו ורבינו המרא דאתרא שליט"א היננו אומרים "ואתה רק חזק ואמץ אל תערוץ ואל תיחת כי עמך ה' אלוקיך בכל אשר תלך", ויהי רצון שימשיך ביתר שאת וביתר עוז בכל מפעליו הכבירים מתוך בריאות ונחת ולא יעדי מינן זויה ויקריה עד עולם אמן.

הכו"ח
כברכת ימים על ימי מלך תוסיף
המאחלים

לקיים בנו חכמי ישראל
הציבור מתבקש להתעתיר בתפילה עבור הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל בתוך שאר חולי עמו ישראל והן אל כביר לא ימאס את תפילותינו.

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

מהלכות מילה (ב')

ש. - מה הדין בזה לגבי מילה דרבנן כגון משוך בערלתו.

ת. - במילה דרבנן כגון משוך בערלתו שנימול בלילה, א"צ הטפת דם ברית.

ש. - הנולד מהול, האם צריך הטפת דם ברית לעיכובא.

ת. - הנולד מהול, פשוט שצריך הטפת דם ברית ביום השמיני, משום ספק ערלה כבושה.

ש. - האם בשעת הדחק יש להתיר מילה אחרי עלות השחר - קודם נץ החמה.

ת. - מצות מילה היא ביום אחרי נץ החמה, ומיהו בשעת הדחק או במקום צורך גדול יש להתיר למול קודם נץ החמה, ובלבד שעלה עמוד השחר. אבל לפני עלות השחר, אין להתיר.

ש. - האם יש להתיר מילה ביום השמיני בבין השמשות.

ת. - קטן שנשתהו במילתו ביום השמיני עד בין השמשות, יש אומרים שעדיף למולו מיד כדי לקיים מספק מילה בזמנה. ויש אומרים שעדיף לדחות המילה למחר כדי שיהא ודאי יום, וכן נראה עיקר. ועל כל פנים יש להתיר בזה, אחרי שקיעת החמה.

מהלכות פדיון הבן

ש. - האם מצות פדיון מוטלת רק על האב או גם על הבן.

ת. - מצוה זו מוטלת הן על האב והן על הבן (שהגדיל), אלא שהאב קודם לבנו במצוה זו.

ש. - האם רשאי האב לעשות שליח כדי לפדות את בנו.

ת. - רשאי האב לעשות שליח כדי לפדות את בנו, ובלבד שיתן בידו את דמי הפדיון. ומיהו מצוה בו יותר מבשלוחו.

ש. - קטן שאין לו אב, האם עדיף להמתין עד שיגדל ויפדה עצמו, או עדיף שיפדוהו אחרים מיד.

ת. - קטן שאין לו אב, עדיף שיפדוהו אחרים מיד, ואין להמתין עד שיגדל ויפדה את עצמו.

ש. - האם מצות עשה דפדיון הבן, מתקיימת גם לאחר שעברו שלושים יום.

ת. - ראוי לקיים מצות הפדיון בזמנה דהיינו מיד לאחר שמלאו לתינוק שלושים יום, מכל מקום מצוה זו מתקיימת גם לאחר הזמן הזה.

ש. - קטן שלא נפדה עד שהגדיל, האם האב קודם לבנו במצוה זו.

ת. - קטן שלא נפדה עד שהגדיל, האב קודם לבנו במצוה זו אם ירצה בכך.

לנצל כל רגע

הישיבה המובחרת שאל שורותיה הצטרף מרן, הייתה ישיבת "פורת יוסף" בעיר העתיקה, ישיבה שיסדוה גדולי עולם ולמדו בה כל הגדולים המפוארים של יהדות המזרח. זו הייתה הישיבה הנחשבת ביותר באותם זמנים בעולם התורה הספרדי, והנהיגו אותה מרנן ורבנן, ארזי הלבנון. הרב למד בחברת תלמידים שפער הגילאים בינו לבניהם היה גדול מאד. וכל זאת לא הפריע לתלמיד הצעיר ללמוד בחברותא עמם, להעמיק בצוותא בים התורה ולדלות פנינים יקרות שהפליאו את כל חבריו, בבית היוצר לתורה ולתעודה עיצב את השקפת עולמו, ושם גם שקד על תלמודו באין מפריע.

ניצול הזמן שלו היה לשם דבר בקרב תלמידי "פורת יוסף". כולם ידעו שאין הוא מבטל אף לא רגע מלימוד. בכל ארוחה רגילים היו לראות אותו בחברת הגמרא. הוא נהג להביא עמו מדי יום מסכת בבא קמא וללמוד בכל ארוחה דף גמרא. כך, כעבור תקופה קצרה, ערך שם את סיום המסכת הראשונה, שכולה נלמדה בזמן האוכל.

למוד סביב השעון

ללימודו הטהור והרצוף נתן לקשור פסוקים ואמרות חז"ל רבים המתייחסים לעסק התורה. הוא קיים "והגית בו יומם ולילה" כפשוטו. חבריו מספרים על שנים של התמדה עצומה עוד מגיל צעיר. הוא עשה לילות כימים בלימוד רצוף, אינו מתחשב במחוגי השעון הנעים קדימה. הלימוד המתוק היה ערב לו, עד כי השכיח ממנו כל ענין אחר. לימים ספר על ניצול הזמן המקסימלי שעליו הקפיד באפן מופלא: "בלילות שבת, כשהייתי נער צעיר, הייתי ממתין לעריכת הקידוש ומצר על איבוד הזמן. חבל היה לי לבטל את הדקות היקרות שהלכו על איבוד הזמן, חבל היה לי לבטל את הדקות היקרות שהלכו לאבוד כאשר היו עורכים את השולחן לקדוש ולאחר מכן, עד שהתיישבו לסעודת השבת. לכן תמיד החזקתי בידי גמרא, ובינתיים הייתי מסיים ללמוד עמוד או שניים, עד כמה שהספקתי. בינתיים היו המסובים מזמרים "שלום עליכם" ו"אשת חיל", ובזמן זה הספקתי ללמוד עמוד נוסף. כך צברתי מסכתות שלמות של למוד שנלמדו בלילות שבת לאורך השנים". ניצול הזמן הלך והמשיך גם בעת המתנתו לאוטובוס, חלפו על פניו מספר אוטובוסים שהיו אמורים להביא אותו ליעדו, אך הוא, השקוע בלמוד בריכוז רב, לא שם לב לכך ועדיין המתין בתחנה. לאורך שנים רבות נהג כך, גם כאשר כבר הקים בית בישראל. באחת הפעמים עלה לאוטובוס והתיישב במקומו, ממשיך ללמוד בחשק רב. הרבנית ע"ה עלתה לאחר מספר תחנות עם סלים גדושים בשל קניות שערכה בשוק ונתישבה ליד בעלה הרב, ובעת ירידתה הגישה לפניו חלק מהסלים כדי שיעזור לה להביאם הביתה. בהגיעם לבית תהתה: להיכן נעלמו הסלים? הרב לא הבין את שאלתה, באילו סלים מדובר? והרי היה שקוע בסוגיה, ולכן לא שמע ולא ראה כלל כי גם היא עלתה לאוטובוס במהלך הנסיעה ונתישבה לידו ובסוף הנסיעה אף הגישה לו את הסלים...

תורה בכל מצב

גדולתו המיוחדת בתורה באה לו מכוח שקידתו המופלאה והמיוחדת במינה. עוד בהיותו ילד היה לומד בכל לילה בבית המדרש ושב לביתו בשעה מאוחרת. באחד הלילות נעלו אחיו את דלת הבית. וכששב כבר היו כולם נתונים בשינה עמוקה ולא שמעו אותו נוקש על הדלת. בלית ברירה נשאר כל הלילה בחוץ, אך לא נער כמוהו יתבטל. הוא עמד ולמד תורה לאור הלבנה עד שהאיר הבוקר ואביו קם לתפילת שחרית.

בפעם אחרת, בליל חורף סוער, ישב ללמוד. לפתע החל הגג דולף ממי גשמים. נטל הרב מזרן, הניח אותו על ראשו כמגן מהגשם והמשיך לעסוק בתורה, לומד מספר נכבד של דפי גמרא. כשהמזרן היה ספוג במים, הוא החליף אותו באחר ושב ללימודו...

יהי רצון שזכותו של מרן זצוקללה"ה שהשבוע יחול יום פטירתו תגן בעד כל עם ישראל אמן ואמן.

על נס כזה לא חשבתי

חייהם של לייבל ושושנה, עם אחד־עשר ילדיהם, התנהלו על מי־מנוחות. בית־המזיגה שלהם היה לשם דבר בסביבה, ולמומחיותו של לייבל לא היו מתחרים.

במרתף הבית הקים מפעל קטן לייצור יין־שרף. לייבל טרח רבות בהכנת המשקה המיוחד, בעוד אשתו מנהלת את בית־המזיגה.

ופתאום חלה לייבל וכעבור זמן קצר שבק חיים. לא היה קץ לשיברון ליבה של האלמנה, והיא גם לא ידעה מניין תביא לחם לפיות אחד־עשר ילדיה. במלאכת הכנת היי"ש לא היה לה שמץ של מושג. סודות הייצור ירדו עם בעלה המנוח אל הקבר.

לייבל נהג לפקוד מעת לעת את חצרו של הצדיק רבי אברהם־יעקב מסדיגורה. האישה זכרה היטב כי בכל פעם שבעלה שב מהרבי הייתה רוחו טובה עליו. בצר לה החליטה לנסוע אל האדמו"ר לבקש את ברכתו. בבכי ובדמעות סיפרה את סיפורה, והצדיק האזין לכל פרט בחמלה וברחמים. לבסוף העניק לה את ברכותיו ועודד אותה לשים את מבטחה בקב"ה.

חודשיים עברו והמצב החמיר. הנושים החלו לפקוד את הבית, וביניהם נציגי הפריץ, שלייבל נשאר חייב לו סכום לא־מבוטל.

האישה שבה אל בית הצדיק, והפעם לא הסתפקה בברכה. ברוב מצוקתה החלה להעלות לפניו רעיונות כיצד יוכל הקב"ה לעזור לה. היא הציעה, למשל, שאולי תזדמן ברחוב בדיוק בשעה שהפריץ יוצא לטייל, וכשירד ממרכבתו ייפול ארנקו מכיסו, והיא תזכה בכסף שבארנק...

"הלוא לפריץ לא חסר דבר, ואילו אני אוכל להחזיר את חובותיי לפריץ. כך גם יקבל את כספו וגם לי יישאר מעט למחיה...". סיימה לשזור את חוט דמיונותיה.

בכאב וברחמים הביט הצדיק באישה המרה, והשיב לה בנחת: "אינגו צריכים לתת עצות לקב"ה, הוא יֵדע בעצמו כיצד לעשות זאת".

בוקר אחד, בשעה שהאישה הייתה מחוץ לבית, נשמעו דפיקות בדלת. הבן הגדול, בן החמש־עשרה, ניגש לפתוח, והופתע לראות מולו את הפריץ בכבודו ובעצמו.

"היכן אבא?", שאל הפריץ. הנער סיפר כי זה זמן אביו איננו בין החיים.

"מה אתה אומר!", קרא הפריץ, מופתע. "אני ממש מצטער. לא שמעתי על כך". אך מיד ניגש לעניין שלשמו בא: "הייתי קונה יי"ש אך ורק אצל אביך. בעוד כשבועיים אני מחתן את בתי ואני זקוק לכמויות גדולות של משקה מעולה. כפי שידע אביך להכין".

מאז פטירתו של לייבל עמד מרתף הבית שמם. החביות נותרו ריקות. רק כמה חביות מולאו במים, כדי לנקותן משיירי היי"ש.

הנער ענה כי החביות ריקות וכי היי"ש תם. אולם הפריץ היה משוכנע כי הנער מתנהג כסוחר ממולח. המנסה לקבל מחיר גבוה יותר על סחורתו, ואמר לו: "אשלם לך כפליים ושלושה תמורת המשקה, רק תיאות להכין לי את ההזמנה הגדולה".

הנער התאבן מרוב פחד. הוא לא הבין מה הפריץ רוצה ממנו. סבלנותו של הפריץ פקעה והוא הרעים בקולו: "מדוע אתה שותק, נער? קח אותי עכשיו אל המרתף! רצוני לראות מה נשאר שם".

בקושי גרר הנער את רגליו במדרגות. הם עדיין לא הספיקו להגיע אל החביות והפריץ כבר נהם בהנאה: "אהה, ריח של יי"ש חריף וטוב עולה באפי"... הוא ניגש לבדוק חבית אחר חבית. וכאשר הגיע אל החבית המלאה מים שאל את הנער: "מה זה?". הנער השיב: "מים".

הפריץ לגם מעט מתכולת החבית וקרא בצהלה: "טעמו של היי"ש הזה משובח אף יותר מהיי"ש של אביך. ביקשת לרמות אותי, אך אני מוותר לך, בתנאי שתכין עד יום החתונה שלוש חביות של יי"ש בטעם המשובח הזה בדיוק". באומרו זאת הוציא חבילת שטרות נאה מארנקו ותחב אותה בידיו הרועדות של הנער.

הפריץ עזב את הבית, והנער רץ לספר לאימו את אשר התרחש. זו תפסה מיד את העגלה הראשונה היוצאת לסדיגורה. "רבי!", קראה בהתרגשות בבואה, "מניין נשיג עכשיו שלוש חביות של יין־שרף משובח?!".

חייך הרבי את חיוכו האבהי ואמר: "וכי הסרים מים בנהר?! מלאו את החביות במי הנהר"...

האישה שבה לביתה תוהה על דברי הצדיק, אך עשתה כדבריו. עד מהרה סיפקו לבית הפריץ את הכמות הדרושה, וגם זכו לתוספת תשלום ביד רחבה. ובהגיע חתונת בת הפריץ יצאו כל המזומנים מגדרם בשבח היי"ש הנפלא והנדיר, עד שהפריץ גילה את זהותו של ה'מומחה' לייצור היי"ש: נער צעיר, בנו של לייבל המוזג...

למחרת הופיעו שליחי האצילים בחצר ביתה של האלמנה. הללו ביקשו לקנות מאותו משקה מיוחד. האישה ובניה מיהרו למלא את החביות במי הנהר ומכרו את המשקה, והלקוחות חזרו וביקשו עוד. בתוך זמן קצר הייתה האלמנה יכולה להחזיר את חובותיה לפריץ ולשאר הנושים, וגם כסף רב נותר בידה לכלכלת ביתה.

עתה שבה האישה אל הרבי כדי להודות לו על ברכתו. הרבי חייך את חיוכו הטוב ואמר: "הלוא אמרתי לך שהקב"ה אינו נזקק לעצות שלנו"...

האישה הכפרייה השיבה בתמימות: "יאמין לי הרבי, חשבתי על כל הדרכים האפשריות, אולם על רעיון כזה, שמים יתהפכו ליין־שרף - על זה לא חשבתי"...

לעילוי נשמת
הרב **יוסף שלמה טריקי** זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית **רחל טריקי** ע"ה
בת סימי ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

אורות עונג שבת

שמירת העינים

'ותרא האישה, ותאכל ותיתן גם לאישה' (ג, ו), אומר **הרבי** אל יאמר אדם שהואיל וחסיד אני וחכם אני, הרי ההסתכלות במקום בלתי ראוי לא תזיק לי. הלוא חווה הייתה אחת מצלעותיו של אדם הראשון, יצירת כפיו של הקב"ה, ובכל זאת נכשלה בחטא חמור כל כך על ידי ראייה והסתכלות, ועל ידי זה הביאה מיתה לעולם. 'ותרא' החטא מתחיל מזה שאדם מסתכל למקום שאין צריכים להסתכל לשם, בחושבו ש'אני רק מסתכל'. אבל דע לך שהסתכלות זו גורמת ש'ותאכל' האדם חוטא בעצמו, ואחר כך גם 'ותיתן' הוא מחטיא את חברו.

אתה הקב"ה השזקן

'ויאמר האדם, האישה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל' (ג, יב), מבאר **ה'אור החיים' הקדוש** זיע"א טענתו של אדם הייתה, הלוא אתה ריבונו של עולם נתת לי את האישה הזאת, אתה היית השדכן, וכי הייתי צריך לבדוק את דבריה ומעשיה, אחרי אתה עצמך שידכת לי אותה, הרי זו ערובה מספקת לכשרותה ולמהימנותה. וכי היה עליי לחקור אותה מאיזה עץ היא נותנת לי לאכול, ודאי מעשיה נאים.

האשה פתירץ

'ויאמר האדם, האישה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל' (ג, יב), יהודי בא אל **רבי פינחס מקוריץ** זיע"א וביקש תיקון על עוון מסוים. נתן לו רבי פינחס דרך תשובה והורה לו כיצד עליו להתנהג. כעבור זמן חזר ובא אליו אותו יהודי ואמר שהוא היה רוצה לנהוג על פי ההוראות שקיבל, אבל אשתו אינה מסכימה לכך. אמר רבי פינחס "עכשיו אני רואה משמעות חדשה בהגדרה שהתורה מגדירה את האישה 'עזר כנגדו'. אם אין לאדם אישה, אין לו במה לתרץ את מעשיו, אבל כשיש לו אישה, היא משמשת בעבורו 'עזר כנגדו' ומעתה יש לו תירוץ נוח לכל מה שאין הוא רוצה לעשות, בטענה שהאישה אינה מסכימה לכך".

שלמי תודה

הרינו מביעים בזאת את הערכתינו והוקרתינו
לאיש חיל רב פעלים לתורה ולתעודה
עושה ומעשה להגדיל תורה ולהאדירה
בעירנו הק' באר שבע יע"א

מר יהושע (שוקי) דמרי הי"ו
ממונה המועצה הדתית באר שבע

אשר אף השנה המשיך במסורת קודש
ולא חסך מאומה והשקיע רבות מאד
באירוע של חג הסוכות
"שמחת בית השואבה והקבלת פני רבו"
וכן באירועי "הקפות שניות"
ברחבי העיר במוצאי חג שמחת תורה
יה"ר שזכות התוה"ק תגן בעדו
ובעד ב"ב אלף המגן בבריאות איתנה
וברוב אושר נחת ושמחה מכל יוצ"ח אמן.
המברכים ומודים
בשם תושבי באר שבע

שבת שלום!